C/2025/3731

17.9.2025

P9_TA(2024)0304

EU:n ja Euratomin sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävät väliaikaiset kauppaa vapauttavat toimenpiteet

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 23. huhtikuuta 2024 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävistä väliaikaisista kauppaa vapauttavista toimenpiteistä (COM(2024)0050 – C9-0021/2024 – 2024/0028(COD))

(Tavallinen lainsäätämisjärjestys: ensimmäinen käsittely)

(C/2025/3731)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2024)0050),

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 207 artiklan 2 kohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C9-0021/2024),

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,

— ottaa huomioon asiasta vastaavan valiokunnan työjärjestyksen 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksymän alustavan sopimuksen sekä neuvoston edustajan 8. huhtikuuta 2024 päivätyllä kirjeellä antaman sitoumuksen hyväksyä Euroopan parlamentin kanta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 4 kohdan mukaisesti,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,

— ottaa huomioon maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon kansainvälisen kaupan valiokunnan mietinnön (A9-0077/2024),

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;

2. panee merkille tämän päätöslauselman liitteenä olevat komission lausumat, jotka julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* C sarjassa;

3. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;

4. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

P9_TC1-COD(2024)0028

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 23. huhtikuuta 2024, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/… antamiseksi Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Ukrainan välisen assosiaatiosopimuksen mukaisesti ukrainalaisiin tuotteisiin sovellettavia kaupan myönnytyksiä täydentävistä väliaikaisista kauppaa vapauttavista toimenpiteistä

(Euroopan parlamentin ja neuvoston päästyä sopimukseen parlamentin kanta vastaa lopullista säädöstä, asetusta (EU) 2024/1392.)

LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAN LIITE

Komission lausuma Ukrainasta peräisin olevan viljan tuonnin seurannasta asetuksen (EU) 2024/1392 hyväksymisen yhteydessä

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on häirinnyt jo sitä ennen käytössä olleita toimitusketjuja. EU tarjoaa Ukrainalle tukea viljan ja muiden tavaroiden normaalien kauppavirtojen palauttamiseksi erityisesti ns. solidaarisuuskaistojen kautta. Tavoitteena on myös tukea maailmanlaajuista elintarviketurvaa varmistamalla, että Ukrainasta vietävä vilja pääsee määränpäähänsä etenkin kolmansien maiden markkinoilla.

Komissio on sitoutunut tukemaan Ukrainaa tavalla, joka samalla säilyttää EU:n viljantuottajien edut ja varmistaa EU:n viljamarkkinoiden moitteettoman toiminnan.

Viljantuotannon ja viljamarkkinoiden tärkeyden vuoksi komissio kiinnittää seurannassa erityistä huomiota viljan, ennen kaikkea vehnän, tuontiin ja varsinkin tällaisen tuonnin keskittymiseen Ukrainan naapurimaina oleviin jäsenvaltioihin. Komissio käsittelee Ukrainan kanssa käymässään säännöllisessä vuoropuhelussa kaikkia seurannan myötä esiin tulevia ongelmia. Komissio muistuttaa, että Ukrainasta tulevaan tuontiin voidaan soveltaa tuontiin sovellettavasta yhteisestä järjestelmästä 11 päivänä maaliskuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/478 IV luvun mukaista valvontaa, joka voidaan toteuttaa tuontilisenssien muodossa, jos tuonnin kehitys uhkaa aiheuttaa vahinkoa unionin tuottajille ja jos unionin etu sitä vaatii. Tässä yhteydessä komissio käyttää tarpeen mukaan kaikkia käytettävissään olevia välineitä. Komissio raportoi jatkossakin säännöllisesti jäsenvaltioille Ukrainan kanssa käytävän säännöllisen vuoropuhelun tuloksista.

Yksipuolisten kaupan toimenpiteiden piiriin kuuluvien tuotteiden osalta komissio muistuttaa, että tässä asetuksessa säädetään myös vahvistetusta suojamekanismista. Komissio on ensimmäistä kertaa ottanut tämän mahdollisuuden käyttöön ja on valmis aktivoimaan suojamekanismin, jos kielteisiä vaikutuksia kohdistuu yhden tai useamman jäsenvaltion markkinoihin eikä ainoastaan EU:n markkinoihin kokonaisuutena. Tältä osin komissio käyttää kaikkia valtuuksiaan ottaakseen omasta aloitteestaan käyttöön vahvistetun suojamekanismin Ukrainasta peräisin olevan vehnän tuontia varten.

Komissio muistuttaa, että se hyväksyi vuosina 2022 ja 2023 toimenpiteitä eurooppalaisten viljelijöiden tueksi kaikissa jäsenvaltioissa, erityisesti Ukrainan naapurimaina olevissa jäsenvaltioissa.

Komission lausuma assosiaatiosopimuksen 29 artiklan mukaisesta uudelleentarkasteluprosessista asetuksen (EU) 2024/1392 hyväksymisen yhteydessä

Komissio vahvistaa, että heti kun lainsäätäjät ovat hyväksyneet uudet yksipuoliset kaupan toimenpiteet, se toteuttaa assosiaatiosopimuksen 29 artiklan mukaiset tarvittavat toimet tullien vastavuoroista vapauttamista koskevan prosessin jatkamiseksi Ukrainan kanssa käytävien neuvottelujen avulla.

Komissio pitää Euroopan parlamentin tiiviisti mukana prosessissa ja ajan tasalla Ukrainan kanssa käytävien neuvottelujen edistymisestä. Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin mahdolliset huomautukset asiasta.

Komissio muistuttaa, että nämä työjärjestelyt eivät muodosta ennakkotapausta minkään muun sopimuksen uudelleentarkastelulausekkeille eivätkä poikkea SEUT-sopimuksen 218 artiklasta.

Prosessin tulos tarjoaa taloudellista varmuutta ja kaupan vakautta sekä Ukrainalle että EU:lle, niin viljelijöille kuin yrityksillekin. Kyseessä on myös tärkeä askel kohti Ukrainan jälleenrakentamista ja syvempää yhdentymistä EU:n sisämarkkinoihin osana maan tulevaa liittymistä unioniin.